

הַלְבוֹת מְלָכִים וּמִלְחָמוֹת פָּרָק ו

א. אֶחָד מִלְחָמַת מִצְוָה, וְאֶחָד מִלְחָמַת הָרְשׁוֹת מִמֶּנִּין כּוֹהֵן לְדַבֵּר אֶל הָעָם בְּשַׁעַת הַמִּלְחָמָה, וּמוֹשְׁחִין אוֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה; וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה.

ב. שְׁנֵי פַעַמִּים, מְדַבֵּר מְשׁוּחַ מִלְחָמָה אֶל הָעָם: אֶחָת בְּסִפּוֹר בַּעַת שְׂיוּצָאִין, קֹדֶם שִׁיעֲרֻכוּ הַמִּלְחָמָה אוֹמֵר אֲלֵיהֶם "מִי-הָאִישׁ אֲשֶׁר-נָטַע כָּרֶם, וְלֹא חָלְלוֹ" (דְּבָרִים כו,); כְּשִׁישְׁמַע דְּבָרֵי, יִחְזֹר מִעֲרֻכֵי הַמִּלְחָמָה. וְאַחַת בְּעֲרֻכֵי הַמִּלְחָמָה, אוֹמֵר "אֶל-תִּירָאוּ וְאֶל-תַּחֲפֹזוּ" (דְּבָרִים כג,).

ג. בַּעַת שְׁעוֹרְכִין הַמַּעֲרֻכוֹת, וְהֵם קְרוּבִים לַהֲלָחֵם, מְשׁוּחַ מִלְחָמָה עוֹמֵד בְּמָקוֹם גְּבוּהָ, וְכָל הַמַּעֲרֻכוֹת לִפְנָיו; וְאוֹמֵר אֲלֵיהֶם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קְרֻבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל-אִיבֵיכֶם; אֶל-יָרֵךְ לִבְכָּכֶם, אֶל-תִּירָאוּ וְאֶל-תַּחֲפֹזוּ וְאֶל-תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם. כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם, הִזְלִיךְ עִמָּכֶם לַהֲלָחֵם לָכֶם עִם-אִיבֵיכֶם, לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם" (דְּבָרִים כג-ד). עַד כָּאן, מְשׁוּחַ מִלְחָמָה אוֹמֵר; וְכוֹהֵן אַחֵר תַּחֲתָיו, מְשַׁמֵּיעַ לְכָל הָעָם בְּקוֹל רֶם.

ד. וְאַחֵר כֶּךָ אוֹמֵר מְשׁוּחַ מִלְחָמָה "מִי-הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית-חֶדֶשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ, יִלָּךְ וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ: פֶּן-יָמוּת, בַּמִּלְחָמָה, וְאִישׁ אַחֵר, יִחַנְכֶנּוּ. וּמִי-הָאִישׁ אֲשֶׁר-נָטַע כָּרֶם, וְלֹא חָלְלוֹ יִלָּךְ, וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ: פֶּן-יָמוּת, בַּמִּלְחָמָה, וְאִישׁ אַחֵר, יִחַלְלֶנּוּ. וּמִי-הָאִישׁ אֲשֶׁר-אַרְשׁ אִשָּׁה, וְלֹא לָקַחָהּ יִלָּךְ, וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ: פֶּן-יָמוּת, בַּמִּלְחָמָה, וְאִישׁ אַחֵר, יִקַּחנָהּ" (דְּבָרִים כה-ז). עַד כָּאן, מְשׁוּחַ מִלְחָמָה מְדַבֵּר; וְהַשּׁוֹטֵר, מְשַׁמֵּיעַ לְכָל הָעָם בְּקוֹל רֶם.

ה. וְאַחֵר כֶּךָ מְדַבֵּר הַשּׁוֹטֵר מַעֲצָמוֹ וְאוֹמֵר, "מִי-הָאִישׁ הִירָא וְרֹךְ הַלֵּב . . ." (דְּבָרִים כח,); וְשּׁוֹטֵר אַחֵר, מְשַׁמֵּיעַ לְכָל הָעָם. וְאַחֵר שְׁחוּזְרִין כָּל הַחוּזְרִין מִעֲרֻכֵי הַמִּלְחָמָה, מְתַקְּנִין אֶת הַמַּעֲרֻכוֹת, וּפּוֹקְדִין שְׂרֵי צָבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם.

ו. וּמַעֲמִידִין מְאַחֲרֵי כָּל מַעֲרָכָה וּמַעֲרָכָה, שּׁוֹטְרִים חֲזָקִים וְעֲזִים, וְכַשִּׁילִין שְׁלִבְרֻזֵּל בִּידֵיהֶם; וְכָל הַמִּבְקֵשׁ לַחֲזֹר מִן הַמִּלְחָמָה הָרְשׁוֹת בִּידֵן לַחֲתוֹךְ אֶת שׁוּקִיו, שֶׁתַּחֲלַת נִפְּלָה נִסָּה.

ז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שְׁמַחֲזִירִין אֲנָשִׁים אֵלּוּ מִעֲרֻכֵי הַמִּלְחָמָה, בַּמִּלְחָמַת הָרְשׁוֹת. אָבֵל בַּמִּלְחָמַת מִצְוָה הַכֹּל יוֹצֵאִין, אֶפְלוֹ חֲתָן מַחֲדָרוֹ וְכֻלָּה מַחֲפָתָה.

ח. אֶחָד הַבּוֹנֶה בֵּית לִישִׁיבָתוֹ, וְאֶחָד הַבּוֹנֶה בֵּית הַבָּקָר, בֵּית הָעֲצִים, בֵּית הָאוֹצְרוֹת הַזָּאִיל וְרֹאזֵי לְדִירָה. וְאֶחָד הַבּוֹנֶה, וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ, וְאֶחָד שֹׁנֵתֵן לוֹ בַּמִּתְנָה, אוֹ הַיּוֹרֵשׁ הָרִי זֶה חוּזֵר. אָבֵל הַבּוֹנֶה בֵּית שַׁעַר אֶכְסָדְרָה וּמִרְפֶּסֶת, אוֹ בֵּית שְׂאִין בּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת, אוֹ הַגּוֹזֵל בֵּית הָרִי זֶה אֵינוֹ חוּזֵר.

ט. אֶחָד הַנוֹטֵעַ כָּרֶם, וְאֶחָד הַנוֹטֵעַ חֲמֹשֶׁה אֵילָנֵי מֵאֵכֶל, וְאֶפְלוֹ מִחֲמֹשֶׁת מִיָּנֵי מֵאֵכֶל. אֶחָד הַנוֹטֵעַ, וְאֶחָד הַמִּבְרִיךְ אוֹ הַמִּרְכִּיב הַבִּרְכָּה וְהַרְכָּבָה שֶׁהִיא חֲכִיבָת בְּעֶרְלָה. אֶחָד הַלּוֹקֵחַ, וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ, וְאֶחָד שֹׁנֵתֵן לוֹ בַּמִּתְנָה. אָבֵל הַנוֹטֵעַ אַרְבַּעָה אֵילָנֵי מֵאֵכֶל, אוֹ חֲמֹשֶׁה אֵילָנֵי סָרֵק, אוֹ שְׁגֹזֵל כָּרֶם אֵינוֹ חוּזֵר עָלָיו. וְכֵן כָּרֶם שְׁלֹשָׁנִי שֶׁתִּפִּין, אֵין חוּזֵרִין עָלָיו.

י. אֶחָד הַמְּאַרֵס אֶת הַבְּתוּלָה, וְאֶחָד הַמְּאַרֵס אֶת הָאֵלְמָנָה, וְכֵן אִם נִפְּלָה לוֹ יְבָמָה; אֶפְלוֹ חֲמֹשֶׁה אַחִים, וּמֵת אֶחָד מֵהֶן כָּלָן

חוזרין. קדש אשה מעכשו לאחר שנים עשר חדש, ושלם הזמן במלחמה חוזר ובא לו.

יא. המחזיר את גרושתו, והמאיר אשה האסורה לו, כגון אלמנה לכוהן גדול, גרושה וחלוצה לכוהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתינ אינו חוזר.

יב. כל אלו שחוזרין מערכי המלחמה כששומעין את דברי הכוהן חוזרין, ומספקין מים ומזון לאנשי הצבא, ומתקנין את הדרכים.

יג. ואלו שאין יוצאין לערכי המלחמה כל עיקר, ואין מטריחין אותם לשום דבר בעולם הבונה בית וחנכו, והנושא ארוסתו או שיבם, ומי שחלל כרמו אין יוצאין, עד תם שנה: שנאמר "נקי יהיה לביתו, שנה אחת, ושמה, את-אשתו . . ." (דברים כד, ה). מפי הקבלה למדו, שיהיה נקי שנה בין לבית שקנה, בין לאשה שנשא, בין לפרם שהתחיל לאכל פריו.

יד. כל השנה בלה, אין מספק מים ומזון, ולא מתקן דרך, ולא שומר בחומה, ולא נותן לפסי העיר, ולא יעבר עליו שום דבר: שנאמר "לא יצא בצבא, ולא יעבר עליו לכל-דבר" (דברים כד, ה) לעבר עליו בשני לאוין, לא לצרפי העיר ולא לצרפי הגדוד.

טו. בנה בית והשפירו לאחרים, והקדים לו שכרו הרי זה כמי שחנכו. נתן לו שכרו לאחר שנים עשר חדש, הרי הוא כמי שלא חנכו עד עתה.

טז. בנה בית, ונתן בו חפציו, ונעל עליהם אם היה צריך לבטל על שמירתן, הרי זה כמי שחנכו והתחיל לישב בו; ואם אינן צריכין לישב ולשמרן, הרי זה כמי שלא חנכו. וכל הבונה בית או נטע פרם, בחוצה לארץ אינו חוזר עליהן.

יז. "מי-האיש הירא ורך הלבב" (דברים כח) כמשמעו, שאין בלבו כוח לעמד בקשרי המלחמה. ומאחר שיכנס אדם בקשרי המלחמה, ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה, וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה, וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד, ולא יחשב לא באשתו ולא בבניו, אלא ימחה זכרם מלבו ויפנה מכל דבר למלחמה.

יח. וכל המתחיל לחשב ולהרהר במלחמה, ומבהיל עצמו עובר בלא תעשה, שנאמר "אל-ירך לבבכם, אל-תיראו ואל-תחפזו ואל-תערצו מפניהם" (דברים כג).

יט. ולא עוד, אלא שכל דמי ישראל תלויין בצוארו; ואם לא נצח ולא עשה מלחמה בכל לבו ובכל נפשו הרי זה כמי ששפך דמי הכל, שנאמר "ולא ימס את-לבב אחיו, כלבבו" (דברים כח). והרי מפרש בקבלה "ארור, עשה מלאכת ה' רמיה; וארור, מנע חרבו מדם" (ירמיהו מח, י).

כ. וכל הנלחם בכל לבו בלא פחד, ותהיה פונתו לקדש את השם בלבד מבטח לו שלא ימצא נזק ולא תגיעו רעה, ויבנה לו בית נכון בישראל, ויזפה לו ולבניו עד עולם, ויזפה לחיי העולם הבא: שנאמר "כי עשה-יעשה ה' לאדני בית נאמן, כי-מלחמות ה' אדני נלחם, ורעה לא-תמצא בך, מימיה . . . והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים, את ה' אלהיך" (שמואל

הַלְבוֹת מְלָכִים וּמַלְחָמוֹת פָּרָק ח

א. חֲלוּצֵי הַצָּבָא כְּשִׁיכְנֶסוּ בַּגָּבֹול הַגּוֹיִים, וַיִּכְבְּשׁוּ אוֹתָם וַיִּשְׁבּוּ מֵהֶן מִתָּר לָהֶן לֶאֱכֹל גִּבְלוֹת וּטְרָפוֹת וּבִשָּׁר חֲזִיר וְכִיּוֹצָא בּוֹ, אִם רָעַב וְלֹא מָצָא מָה יֹאכַל אֲלֹא מֵאֲכָלוֹת אֱלוֹ הָאֲסוּרִים; וְכֵן שׁוֹתָה יֵין נֶסֶף: מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ "וּבָתִּים מְלָאִים כָּל-טוֹב" (דְּבָרִים ו, יא), עֲרָפֵי חֲזִירִים וְכִיּוֹצָא בָּהֶן.

ב. וְכֵן בּוֹעֵל אִשָּׁה בְּגִיּוּתָהּ, אִם תִּקְפוּ יָצְרוּ. אָבֵל לֹא יִבְעַל אוֹתָהּ, וַיִּלֶּךְ לוֹ אֲלֹא מִכְנִיסָהּ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁנֶּאֱמָר "וְרֹאִיתָ, בַּשָּׂבִיָּה, אִשָּׁת, יִפֹּת-תֹּאֵר . . ." (דְּבָרִים כ, יא). וְאֲסוּר לִבְעַל אוֹתָהּ בִּיאָה שְׁנִיָּה, עַד שִׁישָׁאָנָה.

ג. אֵין אִשָּׁת יִפֹּת תֹּאֵר מִתָּרַת אֲלֹא בַּשַּׁעַת הַשָּׂבִיָּה, שֶׁנֶּאֱמָר "וְרֹאִיתָ, בַּשָּׂבִיָּה, אִשָּׁת, יִפֹּת-תֹּאֵר" (דְּבָרִים כ, יא): בֵּין בְּתוֹלָה, בֵּין בְּעוֹלָה; בֵּין אִשָּׁת אִישׁ, שְׂאִין אִישׁוֹת לַגּוֹיִים.

ד. "וַחֲשָׁקָתָ בָּהּ" (דְּבָרִים כ, יא), אֵף עַל פִּי שְׂאִינָהּ יִפֹּת. "בָּהּ" וְלֹא בַּחֲבֵרָתָהּ, שֶׁלֹּא יִבְעַל שְׂתִים. "וַלְקַחְתָּ לָּהּ לְאִשָּׁה" (שם) שֶׁלֹּא יִקַּח שְׂתִים, יִבְעַל אַחַת וַיְנַיֵּחַ אַחַת לְאָבִיו אוֹ לְאָחִיו. וּמִנֵּין שֶׁלֹּא יִלְחָצְנָה בַּמַּלְחָמָה שֶׁנֶּאֱמָר "וַהֲבֵאתָה" (דְּבָרִים כ, יב), יִכְנִיסְנָה לְמָקוֹם פָּנוּי וְאַחֵר כֵּךְ יִבְעַל.

ה. הַכּוֹהֵן מִתָּר בִּיִּפֹּת תֹּאֵר בְּבִיאָה רִאשׁוֹנָה, שֶׁלֹּא דְבָרָה תוֹרָה אֲלֹא כְּנֶגֶד הַיָּצֵר; אָבֵל אֵינוֹ יָכוֹל לִשָּׂא אוֹתָהּ אַחֵר כֵּן, לְפִי שֶׁהִיא גִּיּוּרָת.

ו. וְכִיצַד דִּין יִשְׂרָאֵל בִּיִּפֹּת תֹּאֵר: אַחֵר שִׁיבְעָלָנָה בִּיאָה רִאשׁוֹנָה, וְהִיא בְּגִיּוּתָהּ אִם קִבְּלָה עָלֶיהָ לְהַכְנִס תַּחַת כְּנָפֵי הַשָּׂכִינָה, מִטְבִּילָה לְשֵׁם גְּרוּת מִיד. וְאִם לֹא קִבְּלָה תֵּשֵׁב בְּבֵיתוֹ שְׁלוֹשִׁים יוֹם, שֶׁנֶּאֱמָר "וּבִכְתָּה אֶת-אִבִּיהָ וְאֶת-אִמָּהּ, יָרַח יָמִים" (דְּבָרִים כ, יג); וְכֵן בּוֹכָה עַל דָּתָהּ, וְאֵינוֹ מוֹנְעָהּ.

ז. וּמַגְדִּילָת אֶת צַפְרָנֶיהָ וּמַגְלִיחַת אֶת רֹאשָׁהּ, כְּדִי שֶׁתִּתְגַּנֵּה בְּעֵינָיו. וְתִהְיֶה עִמּוֹ בְּבֵית: נִכְנָס וְרוֹאֶה אוֹתָהּ, יוֹצֵא וְרוֹאֶה אוֹתָהּ, כְּדִי שִׁיקּוּץ בָּהּ. וַיִּגְלַל עִמָּה כָּל שְׁלוֹשִׁים יוֹם, כְּדִי שֶׁתִּקְבֹּל. אִם קִבְּלָה, וְרָצָה בָּהּ הָרִי זֶה מִתְגִּירָתָהּ, וְטוֹבֵלָת כָּכָל הַגֵּרִים. וְצָרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלוֹשָׁה חֳדָשִׁים, חֳדָשׁ שְׁלִבְכָּיָהּ וּשְׁנֵי חֳדָשִׁים אַחֲרָיו. וְנוֹשֵׂא אוֹתָהּ בְּכַתְּבָה וְקִדּוּשִׁין.

ח. וְאִם לֹא חָפֵץ בָּהּ, מְשַׁלְחָה לְנִפְשָׁהּ. וְאִם מָכַר אוֹתָהּ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמָר "וּמָכַר לֹא-תִמְכְּרָנָהּ, בַּכֶּסֶף; לֹא-תִתְעַמֵּר בָּהּ, תַּחַת אֲשֶׁר עֲנִיתָה" (דְּבָרִים כ, יד); וְאֵינָהּ מְכוּרָה, וּמִחֲזִיר הַדָּמִים. וְכֵן אִם כָּבַשׁ אוֹתָהּ אַחֵר שֶׁנִּבְעֵלָהּ, לְשֵׁם שְׁפָחָה מְשִׁישְׁתָּמֶשׁ בָּהּ, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה: שֶׁנֶּאֱמָר "לֹא-תִתְעַמֵּר בָּהּ", שֶׁלֹּא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ.

ט. לֹא רָצָת לְהַתְגִּיר, מַגְלִילָלִין עִמָּה כָּל שָׁנִים עֶשֶׂר חֳדָשׁ. לֹא רָצָת מִקְבֵּלָתָ שְׁבַע מִצְוֹת שֶׁנִּצְטָווּ בְּנֵי נוֹחַ, וּמְשַׁלְחָה לְנִפְשָׁהּ; וְהָרִי הִיא כָּכָל הַגֵּרִים הַתּוֹשְׁבִים. וְאֵינוֹ נוֹשֵׂא אוֹתָהּ, שֶׁאֲסוּר לוֹ לִשָּׂא אִשָּׁה שֶׁלֹּא נִתְגִּירָהּ.

י. נִתְעַבְּרָה מִבִּיאָה רִאשׁוֹנָה הָרִי הוֹלֵד גֵּר, וְאֵינוֹ בָּנוּ לְדָבָר מִן הַדְּבָרִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִן הַגּוֹיָה; אֲלֹא שְׂבִית דִּין מִטְבִּילִין אוֹתוֹ עַל דַּעְתָּם. וְתִמָּר מִבִּיאָה רִאשׁוֹנָה שְׁלִיפֹת תֹּאֵר הִיתָה, אָבֵל אֲבִשְׁלוּם נִלְדָּ מֵאַחֵר הַנְּשׂוּאִין. נִמְצָאת תִּמָּר אַחוֹת אֲבִשְׁלוּם

מאֲמוֹ, וּמִתֵּרֶת לְהַנְשֹׂא לְאִמָּנוֹן; וְכֵן הִיא אוֹמֶרֶת "דְּבַר-נָא אֶל-הַמֶּלֶךְ, כִּי לֹא יִמְנַעֲנִי מִמֶּךָ" (שמואל ב יג, יג).

יא. יִפֹּת תֹּאֵר שְׁלֹא רָצָת לְהַנִּיחַ עֲבוּדָה זָרָה לְאַחַר הַשָּׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ, הוֹרְגִין אוֹתָהּ. וְכֵן עִיר שֶׁהַשְּׁלִימָה אֵין כּוֹרֶתִין לָהֶן בְּרִית, עַד שִׁיכְפְּרוּ בַעֲבוּדָה זָרָה, וַיֹּאבְדּוּ כָּל מְקוֹמוֹתֶיהָ, וַיִּקְבְּלוּ שָׂאֵר הַמְצוּוֹת שֶׁנִּצְטְווּ בְּנֵי נֹחַ: שֶׁכָּל גּוֹי שְׁלֹא קִבֵּל מְצוּוֹת שֶׁנִּצְטְווּ בְּנֵי נֹחַ הוֹרְגִין אוֹתוֹ, אִם יִשְׁנֶנּוּ תַּחַת יָדֵינוּ.

יב. מִשֶּׁה רִבְנֵנוּ לֹא הִנְחִיל הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת אֶלָּא לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמָר "מִוְרָשָׁה, קִהְלֹת יַעֲקֹב" (דברים לג, ד), וְלִכְּל הַרוֹצֶה לְהִתְגַּיֵּר מִשָּׂאֵר הָאֲמוּת, שֶׁנֶּאֱמָר "כָּכֶם כָּגֹר" (במדבר טו, טו). אֲבָל מִי שְׁלֹא רָצָה, אֵין כּוֹפִין אוֹתוֹ לְקַבֵּל תּוֹרָה וּמְצוּוֹת.

יג. וְכֵן צִוָּה מֹשֶׁה רִבְנֵנוּ מִפִּי הַגְּבוּרָה, לָכֶף אֶת כָּל בָּאֵי הָעוֹלָם לְקַבֵּל כָּל מְצוּוֹת שֶׁנִּצְטְווּ נֹחַ, וְכָל מִי שְׁלֹא קִבֵּל, יִהְרַג. וְהַמְקַבֵּל אוֹתָם הוּא הַנִּקְרָא גֵר תּוֹשֵׁב בְּכָל מְקוֹם, וְצָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו בְּפָנָי שְׁלוֹשָׁה חֳבָרִים. וְכָל הַמְקַבֵּל עָלָיו לְמוֹל, וְעָבְרוּ עָלָיו שָׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ וְלֹא מָל הָרִי זֶה כְּמִין שְׂבָאֲמוֹת.

יד. כָּל הַמְקַבֵּל שְׁבַע מְצוּוֹת, וְנִזְהָר לַעֲשׂוֹתָן הָרִי זֶה מַחֲסִידֵי אֲמוּת הָעוֹלָם, וַיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא: וְהוּא שִׁיקְבֵּל אוֹתָן וַיַּעֲשֶׂה אוֹתָן, מִפָּנָי שְׂצוּהָ בָּהֶן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה, וְהוֹדִיעֵנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה רִבְנֵנוּ, שֶׁבְּנֵי נֹחַ מִקֵּדֶם נִצְטְווּ בָּהֶן. אֲבָל אִם עָשָׂאן מִפָּנָי הַכָּרַע הַדַּעַת אֵין זֶה גֵר תּוֹשֵׁב, וַאֲיֵנוּ מַחֲסִידֵי אֲמוּת הָעוֹלָם אֶלָּא מַחֲכֻמִּיהֶם.

הַלְבוּת מְלָכִים וּמַלְחָמוֹת פֶּרֶק ט

א. עַל שֶׁשָּׂה דְּבָרִים נִצְטְווּ אָדָם הָרֹאשׁוֹן עַל עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל בִּרְכַת הַשֶּׁם, וְעַל שְׂפִיכוֹת דָּמִים, וְעַל גְּלוּי עֲרִיוֹת, וְעַל הַגָּזֵל, וְעַל הַדִּינָיִם.

ב. אִף עַל פִּי שֶׁכָּלֶן קִבְּלָה הֵן בְּיָדֵינוּ מִמֹּשֶׁה רִבְנֵנוּ, וְהַדַּעַת נֹטָה לָהֶן, מִכָּלֶל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, יִרְאֶה שֶׁעַל אֵלּוּ נִצְטְווּ. הוֹסִיף לְנוֹחַ אֲבֵר מִן הַחֵי, שֶׁנֶּאֱמָר "אֶךָ-בֶּשֶׂר, בִּנְפֹשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ" (בראשית ט, ד); נִמְצְאוּ שְׁבַע מְצוּוֹת.

ג. וְכֵן הָיָה הַדְּבַר בְּכָל הָעוֹלָם, עַד אֲבָרְהָם נִצְטְווּ יִתְרַע עַל אֵלּוּ בְּמִלָּה, וְהוּא הִתְפַּלֵּל שְׁחִרִית. וַיִּצְחַק הַפְּרִישׁ מַעֲשֵׂר, וְהוֹסִיף תְּפִלָּה אַחֲרַת לַפְּנוֹת הַיּוֹם. וַיַּעֲקֹב הוֹסִיף גִּיד הַנֶּשֶׂה, וְהִתְפַּלֵּל עֲרִבִית. וּבְמִצְרַיִם נִצְטְווּ עַמָּרִם בְּמְצוּוֹת יִתְרוֹת, עַד שֶׁבָּא מֹשֶׁה רִבְנֵנוּ וְנִשְׁלָמָה תּוֹרָה עַל יָדוֹ.

ד. בֶּן נֹחַ שֶׁעָבַד עֲבוּדָה זָרָה חַיִּב, וְהוּא שִׁיעֲבַד כְּדִרְכָּהּ. וְכָל עֲבוּדָה זָרָה שְׂפִית דִּין שְׁלִיִּשְׂרָאֵל מְמִיתִין עָלֶיהָ, בֶּן נֹחַ נִהְרַג עָלֶיהָ. וְכָל שְׂאִין בֵּית דִּין שְׁלִיִּשְׂרָאֵל מְמִיתִין עָלֶיהָ, אֵין בֶּן נֹחַ נִהְרַג עָלֶיהָ; וְאִף עַל פִּי שְׂאִינוֹ נִהְרַג, אֲסוּר בְּכָל. וַאֲיֵין מְנִיחִין אוֹתָם לְהַקִּים מִצְבָּה, וְלֹא לִיטַע אֲשֶׁרָה, וְלֹא לַעֲשׂוֹת צוּרוֹת וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן לְנוֹאֵי.

ה. בֶּן נֹחַ שֶׁבֶרַךְ אֶת הַשֶּׁם בֵּין שֶׁבֶרַךְ בְּשֵׁם הַמִּיחָד, בֵּין שֶׁבֶרַךְ בְּכִנּוּי, בְּכָל לְשׁוֹן חַיִּב: מֵה שְׂאִין בֶּן בִּישְׂרָאֵל.

ו. בן נוח שהרג נפש, אפלו עבר במעי אמו נהרג עליו. וכן אם הרג טרפה, או שפכתו ונתנו לפני הארי, או שהניחו ברעב עד שמת הואיל והמית מכל מקום, נהרג. וכן אם הרג רודף שיכול להצילו באחד מאבריו נהרג עליו, מה שאין כן בישראל.

ז. שש עריות אסורות על בני נוח האם, ואשת האב, ואשת איש, ואחותו מאמו, וזכור, ובהמה: שנאמר "על-כן, יעזב-איש, את-אביו" (בראשית ב, כד), זו אשת אביו; "ואת-אמו" (שם), כמשמעה; "ודבק באשתו" (שם), ולא באשת חבירו; "ודבק באשתו", לא בזכור; "והיו לבשר אחד" (שם), להוציא בהמה חיה ועוף שאין הוא והם בשר אחד; ונאמר "אחתי בת-אבי היא אך, לא בת-אמי; ותהי-לי, לאשה" (בראשית כ, יב).

ח. בן נוח חייב על מפתת אביו, ואנוסת אביו הרי היא אמו מכל מקום. וחייב על אשת אביו, אפלו לאחר מיתת אביו. וחייב על הזכור, בין קטן בין גדול; ועל הבהמה, בין קטנה בין גדולה. והוא נהרג לבדו, ואין הורגין את הבהמה שלא נצטוו בהריגת בהמה, אלא ישראל.

ט. אין בן נוח חייב על אשת חבירו, עד שיבוא עליה כדרך אחר שנבעלה לבעלה. אבל מארסה, או שנכנסה לחפה ועדין לא נבעלה אין חייבין עליה, שנאמר "והיא, בעלת בעל" (בראשית כ, ג).

י. במה דברים אמורים, בבן נוח שבא על בת נוח. אבל גוי שבא על הישראלית, בין כדרך בין שלא כדרך חייב. ואם היתה נערה מארסה נסקל עליה, כדיני ישראל; בא עליה אחר שנכנסה לחפה, ולא נבעלה הרי זה בחנק, כדיני ישראל. אבל אם בא על אשת ישראל אחר שנבעלה הרי זה כמי שבא על אשת גוי חבירו, ויהרג בסיף.

יא. בן נוח שיחד שפחה לעבדו הרי זה נהרג עליה, משום אשת חבירו. ואינו חייב עליה, עד שיפשט הדבר ויאמרו לה העם, זו רבית עבד פלוני. ומאימתי תחזור להתרה משיפרישנה מעבדו, ויפרע ראשה בשוק.

יב. ומאימתי תהיה אשת חבירו כגרושה שלנו משיוציאה מביתו וישלחנה לעצמה, או משתצא היא מתחת רשותו ותלך לה: שאין לה גרושין בכתב; ואין הדבר תלוי בו בלבד, אלא כל זמן שירצה הוא או היא לפרש זה מזה פורשין.

יג. בן נוח חייב על הגזל, בין שגזל גוי בין שגזל ישראל. ואחד הגזל, או הגונב ממון, או גונב נפש, או הכובש שכר שכיר וכיוצא בו אפלו פועל שאכל שלא בשעת מלאכה על הכל הוא חייב, והרי הוא בכלל גזלן: מה שאין כן בישראל. וכן חייב, על פחות משוה פרוטה; ובן נוח שגזל פחות משוה פרוטה, ובא אחר וגזלה ממנו שניהן נהרגין עליה.

יד. וכן חייב על אבר מן החי, ועל בשר מן החי בכל שהוא: שלא נתנו השעורין, אלא לישראל בלבד. ומתר הוא בדם מן החי.

טו. אחד האבר או הבשר, הפורש מן הבהמה או מן החיה; אבל העוף יראה לי, שאין בן נוח נהרג על אבר מן החי ממנו השוחט את הבהמה אפלו שחט בה שני הסימנים כל זמן שהיא

מִפְּרָכָסֶת, אֲבָר וּבֶשֶׁר הַפּוֹרֶשִׁין מִמֶּנָּה אֲסוּרִין לִבְנֵי נוֹחַ מִשּׁוּם
אֲבָר מִן הַחִי.

זו. כָּל שְׂאֵסוּר עַל יִשְׂרָאֵל מִשּׁוּם אֲבָר מִן הַחִי, אֲסוּר עַל בְּנֵי
נוֹחַ. וַיֵּשׁ שְׂבָנֵי נוֹחַ חִיבִין עָלָיו, וְלֹא יִשְׂרָאֵל: שְׂבָנֵי נוֹחַ אֶחָד
בְּהֵמָה וְחִיָּה, בֵּין טְהוֹרָה בֵּין טְמֵאָה חִיבִין עָלֶיהָ, מִשּׁוּם אֲבָר מִן
הַחִי וּמִשּׁוּם בֶּשֶׁר מִן הַחִי; וְאֲבָר וּבֶשֶׁר הַפּוֹרֶשִׁין מִן הַמִּפְּרָכָסֶת
אֵף עַל פִּי שְׂשֻׁחַט בָּהּ יִשְׂרָאֵל שְׁנֵי הַסִּימָנִין, הֲרִי זֶה אֲסוּר לִבְנֵי
נוֹחַ מִשּׁוּם אֲבָר מִן הַחִי.

יז. וְכִיצַד הֵן מְצוּיִן עַל הַדִּינִים: חִיבִין לְהוֹשִׁיב דִּינִין וְשׁוֹפְטִים
בְּכָל פֶּלֶךְ וּפֶלֶךְ לְדוֹן בְּשֵׁשׁ מִצְוֹת אֱלֹהִים, וְלַהֲזָהִיר אֶת הָעָם; וּבֶן
נוֹחַ שְׂעֵבֵר עַל אַחַת מִשְׁבַּע מִצְוֹת אֱלֹהִים, יִהְרַג בְּסִיף.

יח. פִּיצַד: אֶחָד הָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, אוֹ שֹׁבֵר אֶת הַשֵּׁם, אוֹ
שֹׁשֶׁפֶךְ דָּם, אוֹ שֹׁבֵעַל אַחַת מִשְׁשׁ עֲרִיּוֹת שְׁלֵהֶם, אוֹ שֹׁגֵזל אֶפְלוֹ
פְּחוֹת מִשְׁוֹה פְּרוּטָה, אוֹ שֹׁאֲכַל כָּל שְׁהוּא מֵאֲבָר מִן הַחִי אוֹ
בֶּשֶׁר מִן הַחִי, אוֹ שֹׁרָאָה אֶחָד שְׂעֵבֵר עַל אַחַת מֵאלֹהִים וְלֹא דָנוּ
וְהִרְגוּ הֲרִי זֶה יִהְרַג בְּסִיף.

יט. וּמִפְּנֵי זֶה נִתְחַיְבוּ כָּל בְּעָלֵי שְׁכָם הַרִיגָה שְׁהָרִי שְׁכָם גִּזְלִי,
וְהֵם רָאוּ, וַיִּדְעוּ, וְלֹא דָנוּהוּ. וּבֶן נוֹחַ נִהְרַג בְּעַד אֶחָד, וּבְדִין
אֶחָד, בְּלֹא הִתְרָאָה, וְעַל פִּי קְרוֹבִים; אֲבָל לֹא בְעֵדוֹת אִשָּׁה, וְלֹא
תְּדוֹן אִשָּׁה לָהֶם.